

دانشگاه علامه طباطبائی

۱۶۳/۷

حسابداری و کنترل‌های مالی دولتی

تألیف

دکتر جعفر باباجانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حسابداری و کنترل‌های مالی دولتی

تألیف

دکتر جعفر باباجانی

انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

چاپ هفتم ۱۳۸۸

سرشناسه	: باباجانی، جعفر
عنوان و پدیدآور	: حسابداری و کنترل‌های مالی دولتی / تألیف جعفر باباجانی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: هجده، ۷۸۳ ص.: جدول.
فروست	: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ شماره نشر ۱۶۳/۷.
شابک	: 978-964-217-029-6
یادداشت	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Governmental Accounting & Financial Control.
یادداشت	: کتابنامه: ص ۷۸۱-۷۸۳.
یادداشت	: چاپ هفتم: زمستان ۱۳۸۸.
موضوع	: سازمان‌های دولتی - امور مالی.
موضوع	: مالیه عمومی - حسابداری.
شناسه افزوده	: دانشگاه علامه طباطبائی.
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ب۲۲/۲ف/ ۹۷۴۱ HJ
رده‌بندی دیویی	: ۶۵۷/۶۱
شماره کتابخانه ملی	: ۸۳_۳۲۶ م

انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

شماره نشر: ۱۶۳/۷

ISBN 978-964-217-029-6

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۷-۰۲۹-۶

حسابداری و کنترل‌های مالی دولتی

تألیف: دکتر جعفر باباجانی

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

چاپ هفتم: ۱۳۸۸ شمارگان: ۱۰۰۰۰ ناظر فنی: مهندس رضا دنیوی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

حق چاپ برای دانشگاه علامه طباطبائی محفوظ است. قیمت: ۱۲۰/۰۰۰ ریال

سازمان مرکزی: تهران دهکده المپیک، تقاطع شهید همت، جنب پارک فرهنگ، صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

تقدیم به

همسرم که همیشه همراهم بوده است

و مادرم که خاطره‌اش همیشه با من است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول - خصوصیات سازمانهای دولتی
۲	انواع فعالیتهای دولت
۴	انواع سازمانهای دولتی
۴	سازمانهای دولتی مجری فعالیتهای از نوع دولتی
۷	نتیجه
۸	سازمانهای مجری فعالیتهای از نوع بازرگانی
۹	مقایسه سازمانهای دولتی و سازمانهای بازرگانی بخش خصوصی
۱۳	تعریف حسابداری دولتی
۱۵	مقایسه حسابداری دولتی و حسابداری بازرگانی
۲۰	کاربرد حسابداری و گزارشگری مالی دولتی
۲۲	استفاده کنندگان حسابداری دولتی
۲۵	مبنای حسابداری
۲۶	مبنای نقدی
۳۱	مبنای تعهدی
۳۹	مبنای نیمه تعهدی
۴۳	مبنای تعهدی تعدیل شده
۴۶	مبنای نقدی تعدیل شده
۵۳	مقایسه و تجزیه تحلیل

۵۵	تأثیر استفاده از مبنای تعهدی در مسئولیت پاسخگوئی
۵۷	خلاصه مطالب فصل اول
۵۸	تمرین
۶۵	پرسش‌های فصل اول
۶۷	فصل دوم - مبانی نظری حسابداری و گزارشگری مالی دولتی
۶۷	مسئولیت پاسخگوئی عمومی
۷۰	مبانی قانونی مسئولیت پاسخگوئی در ایران
۷۶	چارچوب نظری حسابداری و گزارشگری مالی دولتی
۸۰	اصول بنیادی حسابداری دولتی
۸۲	اصل قابلیت‌های حسابداری و گزارشگری
۸۵	اصل حسابهای مستقل
۹۰	ضرورت قانونی اصل لزوم نگهداری حسابهای مستقل
۹۴	انواع حسابهای مستقل در حسابهای دولتی
۹۴	۱- حسابهای مستقل برای وجوه دولتی
۹۸	۲- حسابهای مستقل وجوه سرمایه‌ای
۱۰۱	۳- حسابهای مستقل برای وجوه امانی
۱۰۵	اصل تعداد حسابهای مستقل
۱۰۶	اصل گزارشگری دارائیه‌های سرمایه‌ای
۱۱۱	اصل حسابداری بدهیهای بلندمدت
۱۱۳	اصل معیار اندازه‌گیری و مبنای حسابداری صورتهای مالی جامع دولت
۱۱۸	اصل بودجه‌بندی و کنترل بودجه‌ای
۱۲۴	سیستم تأمین اعتبار و ایجاد تعهد
۱۲۶	اصل طبقه‌بندی حساب وجوه انتقالی، درآمد، مخارج و هزینه
۱۳۰	اصل گزارشگری مالی سالانه
۱۳۷	ضرورت تدوین استانداردهای ملی حسابداری
۱۳۹	مبانی قانونی تدوین استانداردهای حسابداری
۱۴۵	خلاصه فصل
۱۴۶	پرسش‌های فصل دوم

۱۵۳	سئوالات تشریحی.....
۱۵۵	فصل سوم - حسابداری بودجه‌ای
۱۵۵	رابطه حسابداری دولتی و بودجه.....
۱۶۰	مراحل بودجه.....
۱۶۷	طبقه‌بندی بودجه.....
۱۶۸	طبقه‌بندی درآمدها.....
۱۷۲	طبقه‌بندی هزینه‌ها.....
۱۷۸	حسابداری بودجه‌ای.....
۱۹۰	حسابداری تأمین اعتبار و پرداخت وجه در خزانه‌داری کل.....
۱۹۷	حسابداری بودجه‌ای در دستگاههای دولتی.....
۲۱۲	بستن، انتقال و افتتاح حسابهای بودجه‌ای.....
۲۲۳	ساختار کدگذاری حسابهای بودجه‌ای.....
۲۳۱	گزارشهای بودجه‌ای دستگاههای اجرائی.....
۲۳۵	مسئله نمونه.....
۲۵۳	خلاصه فصل.....
۲۵۴	سئوالات فصل سوم.....
۲۵۸	تمرین و مسائل.....
۲۶۵	فصل چهارم - حسابداری عملیات خزانه‌داری
۲۶۵	مقدمه.....
۲۶۷	تنخواه‌گردان خزانه.....
۲۶۸	حسابداری حساب مستقل وجوه عمومی.....
۲۷۴	بستن حسابها در پایان سال مالی.....
۲۷۶	تنظیم صورتهای مالی حسابهای مستقل.....
۲۷۸	صورت عملکرد بودجه سالانه حساب مستقل.....
۲۷۹	نگهداری حساب اقلام سنواتی.....
۲۸۰	مسئله نمونه.....
۲۹۸	خلاصه فصل.....
۲۹۹	تمرین و پرسش.....

۳۰۵	..... مسائل
۳۱۱	فصل پنجم - مراحل انجام هزینه و تشخیص و وصول درآمدها
۳۱۱	..... مقدمه
۳۱۲	..... مراحل انجام هزینه (خرج)
۳۱۵	..... مرحله تشخیص
۳۱۸	..... مرحله تأمین اعتبار
۳۲۵	..... مرحله تعهد
۳۳۱	..... مرحله تسجیل
۳۳۲	..... مرحله صدور حواله
۳۳۶	..... مرحله نظارت مالی
۳۴۱	..... نحوه انعکاس هزینه در دفاتر حسابداری
۳۴۵	..... اختیار و مسئولیت مراحل انجام هزینه (خرج)
۳۴۹	..... مراحل درآمد
۳۵۱	..... ثبت مالیات‌های تشخیص شده با مبنای تعهدی
۳۵۲	..... ثبت درآمدهای تشخیص شده با مبنای نقدی
۳۵۸	..... مرحله وصول درآمد
۳۶۰	..... مسئله نمونه
۳۶۱	..... حل مسئله نمونه
۳۶۳	..... خلاصه فصل پنجم
۳۶۴	..... سئوالات
۳۶۸	..... مسئله و تمرین
۳۷۱	فصل ششم - حساب مستقل وجوه اعتبارات هزینه‌ای (جاری)
۳۷۱	..... مقدمه
۳۷۸	..... ویژگی‌های حساب مستقل وجوه اعتبارات جاری (اعتبارات هزینه)
۳۸۳	..... عملیات حسابداری حساب مستقل
۳۹۱	..... حسابداری هزینه و سایر پرداختها
۴۱۳	..... حسابداری درآمدها
۴۱۹	..... نحوه نگهداری حساب مطالبات مالیاتی در حسابداری نقدی

۴۲۴	نحوه نگهداری حساب تعهدات پرداخت نشده در حسابداری نقدی
۴۲۵	نحوه انعکاس مطالبات و تعهدات پرداخت نشده در صورتهای مالی
۴۲۷	مزایای انعکاس مطالبات وصول نشده و تعهدات پرداخت نشده در سیستم نقدی
۴۳۶	تنظیم تراز عملیات حسابهای دفتر کل
۴۳۷	اصلاح و تعدیل حسابها
۴۵۴	تنظیم کاربرد حساب مستقل
۴۵۸	بستن حسابهای موقت
۴۶۱	بستن و انتقال حسابهای دائمی
۴۶۱	افتتاح مانده حسابهای دائمی
۴۶۲	تنظیم صورتهای مالی
۴۶۷	حسابداری پیش پرداختها و علی الحسابهای سنواتی
۴۷۳	مسئله نمونه
۴۹۷	خلاصه فصل
۴۹۹	سئوالات
۵۰۱	مسائل
۵۲۱	فصل هفتم - حساب مستقل وجوه درآمد اختصاصی
۵۲۱	مأموریت حساب مستقل وجوه اختصاصی
۵۲۲	منابع مالی و ویژگیهای حساب مستقل وجوه درآمد اختصاصی
۵۲۵	مقررات حاکم بر مصرف درآمدهای اختصاصی
۵۳۲	حسابداری و کنترل بودجه‌ای
۵۳۶	عملیات حسابداری حساب مستقل وجوه درآمد اختصاصی
۵۴۲	تنظیم تراز مانده حسابهای حساب مستقل وجوه اختصاصی
۵۴۳	تعدیل و بستن حسابهای موقت
۵۵۳	بستن حسابهای موقت
۵۵۷	مسئله نمونه
۵۷۰	خلاصه فصل
۵۷۱	تمرین
۵۷۵	مسائل

۵۸۱	فصل هشتم - حساب مستقل وجوه اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای
۵۸۱	..... مقدمه
۵۸۲	..... ضرورت و اهمیت حساب مستقل
۵۸۴	..... هدف و مأموریت حساب مستقل
۵۸۶	..... معیار اندازه‌گیری و مبنای حسابداری
۵۸۸	..... طبقه‌بندی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای
۵۹۰	..... طرح تملک دارائیهای سرمایه‌ای
۵۹۸	..... عملیات حسابداری مراحل اجرای طرح یا پروژه عمرانی
۵۹۹	..... حمایت مالی از پیمانکار
۶۰۲	..... نحوه اخذ تضمین و انواع آن
۶۰۴	..... نگهداری حساب وجوه سپرده (وجه‌الضمان)
۶۰۸	..... دوره مالی طرح یا پروژه
۶۱۰	..... نحوه تأمین منابع مالی
۶۱۱	..... ثبت فعالیتهای مالی و بودجه‌ای
۶۲۹	..... تعدیلات
۶۳۲	..... بستن حسابهای موقت
۶۳۴	..... تنظیم صورتهای مالی حساب مستقل
۶۴۲	..... مسئله نمونه
۶۴۸	..... حل مسئله نمونه
۶۷۲	..... خلاصه مطالب فصل هشتم
۶۷۳	..... مسائل
۶۸۹	فصل نهم - گزارشگری مالی
۶۸۹	..... مقدمه
۶۹۱	..... تعریف دارائی سرمایه‌ای
۶۹۵	..... نگهداری حساب و گزارشگری دارائیهای سرمایه‌ای
۷۰۸	..... نگهداری حساب و گزارشگری بدهیهای بلندمدت
۷۱۱	..... گزارشگری مالی
۷۱۵	..... صورتهای مالی حسابهای مستقل

۷۱۹	..... صورتهای مالی جامع دستگاه اجرائی
۷۲۶	..... تنظیم صورت خالص دارائیهها
۷۳۰	..... تنظیم صورتحساب فعالیتها
۷۳۴	..... صورت تغییرات در دارائیههای سرمایه‌ای
۷۳۵	..... صورت تغییرات در بدهیهای بلندمدت
۷۳۸	..... مسئله نمونه
۷۴۳	..... حل مسئله نمونه
۷۶۴	..... خلاصه فصل